

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto... \$3.50
Za pol leta... \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. NO. 110. — ŠTEV. 110. NEW YORK, FRIDAY, MAY 10, 1918. — PETEK, 10. MAJA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI. TELEFON: 2876 CORTLANDT.

DRUGO KARLOVO PISMO

AVSTRIJSKI CESAR KAROL JE PONUDIL FRANCIJI SEPARATNI MIR. — TUDI BOLGARSKA JE BILA PRI VOLJI, KAKOR SE GLASI V DRUGEM KARLOVEM PISMU NA PRINCA SIKSTA. — OBLJUBIL JE, DA BO VPLIVAL NA BERLIN. — SPOR ZARADI RUMUNSKA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 9. maja. — Pri sklepanju miru med Rumunsko in centralnimi državami so ponovno nastale govorice o resnem sporu med Nemčijo in njenimi zaveznicami zaradi uravnave vzhodne Evrope. Položaj je zelo resen in Bolgarska je zelo užaljena, ker ne bo dobila Dobrudže, kajti Nemčija meni, da je Bolgarska storila tako malo v tej vojni, da ne more ničesar zahtevati.

Znano je, da je Nemčija že dolgo želela ojačiti svojo armado na zapadu z bolgarskimi četami, toda Ferdinand jih je vedno hotel imeti na solunski fronti in jih ni hotel riskirati na kakem drugem bojišču.

Bolgarska in Turčija sta si zelo v laseh zaradi teritorialnih vprašanj. Obe državi sta si že tradicionalni sovražnici iz plemenskih, verskih in zgodovinskih razlogov, in Turčija, rešena pritiska Rusije na Kavkazu zdaj gleda na bolgarske aspiracije malo bolj predrzno kot pred enim letom.

Zaradi tega je Porta zavrnila bolgarske zahteve glede železnice Drinopolje-Dedeagač, potem katere bi imela dohod do Egejskega morja.

Predlog, da Rumunska dobi Besarabijo, ni ugajala Bolgarski. Nikakor ne, da bi njena sovražnica postala močnejša in smatra ta načrt za izdajstvo dežele. Nezadovoljnost carja Ferdinanda s politiko centralnih držav je zelo globoka in pred enim letom se je zelo nagibal Dunaju z namenom prirediti pogajanja z entento.

"Manchester Guardian" piše danes, da je slovitemu pismu cesarja Karola na francosko vlado sledilo drugo pismo, v katerem je izrazil prepričanje, da bo pregovoril Nemčijo, da sprejme mir in je ponudil separatno premirje z entento. Bolgarska je v to tudi privolila. V maju preteklega leta pa je Kerenski poskušal pridobiti zaveznike, da bi sklenili mir, toda v juniju so to ponudbo zavrnili.

3. junija je francoski ministrski predsednik Ribot naznanil, da ne bo dovolil potnih listin za mednarodno socialistično konferenco.

Ves ta čas so bila v teku pogajanja s cesarjem Karolom. V juliju so bila pogajanja prekinjena proti volji Lloyd Georga in na zahtevo barona Sonnina in predsednika Poincaréja.

V juliju je potem nemška vlada potom Belgije in Berna povabila na mirovna razgovorja z baronom Lanckenom v Švici. Ta poskus so podpirale Francija, Italija in Angleska, ne da bi vprašale za mnenje Rusijo in Združene države, obvestile pa so o tem Belgijo in Rumunsko.

Ob istem času je Avstrija zopet poskušala dovesti do mira potem pogajanja z grofom Revertera; ta pogajanja so se vlekla do februarja letošnjega leta.

Ali pa so sovražnikove ponudbe nudile možnost miru? — vprašuje "Manchester Guardian". — Naš pariški poročevalec pravi, da je cesar Karol obljubil popolno opustitev Belgije, da se bo Alzacija in Lotarinška prepustila Franciji in da se bo izpraznilo zavzeto ozemlje. Pod temi pogoji, ako bi bilo treba, bi Avstrija in Bolgarska prekinili zvezo z Nemčijo.

Nemški predlog je vseboval Alzacija in Lotarinško za Francijo, Trst in Trentin za Italijo, za kar se je pa zahtevala protutež, da se pusti prosto roko v Rusiji.

Ribot je opravičil svojo zavrnitev s tem, da je moral odločevati med to ponudbo in prelomom z Italijo. Poincaré pa je bil iz principa proti pogajalnemu miru in poleg Alzacije in Lotarinške zahteval levi breg Rena. Spomniti moramo, da je v istem času Sir Edward Carson stavil v tej zadevi izvanredno zahtevo in je povabil cesarja Karola, da se za odstop Trentina in Trsta Italiji odškoduje s tem, da vzame Nemčiji Šlezijo.

Toliko o bistvu ponudb in protiponudb tekom teh pogajanj in o načinu, kako so se pogajali. Zadostuje, da se omeni, da se je vodila cela zadeva, ne da bi se bilo vprašalo za svet ameriško in rusko vlado, naše zaveznike in tovariše v vojni; da se je držalo celo tajno pred večino članov angleške in francoske vlade in da je bil vpliv javnega mnenja ravno tako odstranjen kot vpliv zaveznikovih vlad in ministrov. Slednji pa se mora že zagotoviti, da je v pondeljek Balfour zatrjeval, da se je tedaj nahajal v Ameriki, ko je Avstrija ponudila mir.

VILJEMOVE POGODBE

Nemčija bo zmagala, ako bodo držale pogodbe. — Zavezniki ne morejo trpeti sedanjega položaja na ruski meji.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Nemčija, 9. maja. — Kakor je Nemčija prisilila rusko republiko, da je obnovila trgovsko pogodbo, ki je poniževalna za Rusijo, na isti način ponavlja mirovno pogodbo, ki je bila 5. marca sklenjena v Buftje, trgovske odnose med Rumunsko in različnimi centralnimi državami, kakor so obstajali pred vojno. Vendar pa so bile nekatere trgovske pogodbe nekoliko predrugačene. Med drugimi se nahajajo tudi najbolj zatiralne določbe naroda.

Tako sta Avstrija in Nemčija stavili Rumunski take pogoje glede dobav, katerih Rumunska drugim narodom ne bi smela dovoliti. Rumunska je obvezana izročiti centralnim državam preostanek vsakovrstnih produktov in tako, dokler žele centralne države porabljati te preostale produkte. Centralne države so prisilile Rumunsko, da je odstopila Dobrudžo za skupno uporabo, pozneje pa se bo priključila Bolgarski. Tristo tisoč prebivalcev nima pravice izbirati v tej zadevi. Upravičene transilvanske meje imajo mnogo ekonomskih prednosti in daje Avstriji važne petrolejske vrelce pri Petroszenu. Konstanta, ki je bilo edino rumunsko pristanišče, postane prosta luka.

Centralne države pa so bile tako prijazne, da so Rumunski zagotovile, da bodo za njeno blago držale prosto trgovino do Črnega morja. Tako je vazalna trgovina Rumunske enkrat za vselej zagotovljena. Rumunska je celo opustila vsako zahtevo za povračilo zaplomb, katere so izvršile centralne države tekom okupacije. Te zaplombe znašajo materialno vrednost v znesku 250 milijonov dolarjev.

Poleg tega pa centralne države zahtevajo v mirovni pogodbi absolutno kontrolo nad olnjatim ozemljem. Tudi nad železnici imajo centralne države oblast in kontrolo. Pogodba zahteva tudi pravico do uporabe rumunskih železnic za prevažanje vojske v Ukrajino. Na ta način sta postali Rumunska in Besarabija prava vojaška baza in trgovsko podjetje za centralne države. S temi sredstvi morejo centralne države raztegniti svoje delovanje po južni Rusiji do Turkestanu in Perzije. To novo razširjenje nemškega vpliva bo dovolj nadomestilo bagdadsko železnico.

Pogodbe z baltičskimi provinci imajo kajz, da ima Nemčija namen obdržati neoporočeno last baltičkega obzračja na jugu in iztoku. Dne 4. marca je Nemčija izkrcala svoje vojaštvo na Alandskih otokih za stalno posest. Dne 9. marca je Nemčija sklenila s Finsko trgovski in pomorski mir, ima značaj zveze. Dne 12. marca je finska bela garda poklicala Nemčijo na pomoč proti rdeči gardi; nemško brodogradje se je pokazalo pred Helsinkijem.

Nemčija je postavila svojo prvo vrsto vazalnih držav s tem, da je razširila svoj protektorat nad Livonijo, Estonijo, Litvo in Kurlandijo.

Prvi korak do popolne aneksije teh provincij bo, da bo Nemčija postavila za vsako deželo vladarja iz kake nemške vladarske hiše. Brez dvojbe je prvi namen Nemčije napraviti iz Baltika nemško morje. V tej smeri se je že v preteklem letu napravil znaten napredek. Nemčija bo nadaljevala svoj osvojevalni pohod, dokler ne bodo zapadne evropske države brezupno ločene od azijske zemlje. Na ta način se Nemčija ne bo samo zavarovala proti vsaki nevarnosti, da bi mogla biti obkrožena kot v sedanji vojni, temveč bo tudi ogrnila kolonije.

AMERIKANCI V AKCIJI

Ameriška težka artilerija v akciji. Tudi nemška težka artilerija odgovarja. — Slabo vreme zadržuje infanterijo v strelnih jarkih. — Vporaba zakopnih nožev.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Z ameriško armado v Franciji. 8. maja. — Danes je ameriška težka artilerija prvič pričela streljati severozapadno od Toulia. Potem ko so se ameriški topničarji več tednov pripravljali in izbrali cilje za goro Sec, so pred nekaj dnevi naznanili, da so pripravljene. Toda iz od zdej še ne pojasnjene vzroka topovi niso bili do danes izstreljeni.

Čez goro Sec je bilo oddanih kakih 40 strelcev na nemško težko artilerijo, ki je sestavljena iz zaplenjenih ruskih topov, ki so nekaj časa streljali na postojanke ameriških baterij.

Razni artilerijskega streljanja in patroliranja je le malo novega v Pikardiji. Amerikanci postajajo v vsakim dnem močnejši. Kakor se vidi, so bolj zakopani kot pa Nemci, ki so moteni noč in dan. Navzile temu, da so Nemci porabili že mnogo plina, se Amerikanci za to ne zmenijo in Nemci niso dosegli nikakega uspeha.

Več dni je bilo vreme nestanovitno in infanterijski boji niso bili mogoči. Bilo je nekaj zračnih spopadov. Neka ameriška patrila je razkrila pri delu nekatere sovražne oddelke. Amerikanci so postrelili stražo in navalili na sovržnike, toda so se pozneje umaknili, ker so bili Nemci v premoči.

Z ameriško armado na francoski fronti. 8. maja. — Francoski oficijelno poročilo o patrolnih spopadih, v katerih so ameriške čete v Lotaringiji izvedle 5. maja v bližini vasi Anservillers sijajne male operacije, spričuje o podjetnem duhu ameriških čet.

Poročilo pravi, da so Amerikanci, katerih aktivnost nikdar ni poneha in katerih drznost je splošno znana, hoteli videti, kaj dela jo Nemci njim nasproti. Ob treh zjutraj 5. maja so tri ameriške patrile brez artilerijskega pripravljanja zapustile vas Anservillers ki se nahaja v zavezniki bojni črti.

Dve patrile sta zasedli levo in desno krilo, tretja pa, obstoječa iz osmih mož, je pod vodstvom poročnika Cassidy izvedla premeten manever in je prišla v Arsenvillers od zadaj in je naskočila prednje nemške straže.

Patrila je oddala samo en strel in je nato naskočila Nemce z zakopnimi noži. Razvil se je ljut boj, v katerem so Nemci proti ameriškim nožem rabili puška kopita. Boj je bil končan s tem, da sta bila ubita dva Nemca, in ranjen njih četovodja, katerega so s tremi drugimi vojniki pripeljali v ameriško črto. Med Amerikanci ni bilo izgub.

Ministrski predsednik Clemenceau je v pondeljek obiskal Amerikance v Pikardiji in jim je čestital na njihov hrabrosti. Posebnim zadovoljstvo je pokazal nad harmoničnim sodelovanjem Amerikancev in Francozov. Ministrski predsednik je obiskal ameriške šotore in kuhinjo ter je govoril s častniki in moštvom.

Zavzete Rostove.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 9. maja. — Današnje oficijelno poročilo iz Berlina pravi: "V Ukrajini smo ob južnem obrežju Azovskega morja prodrli do Dona in zavzeli Rostov."

Ako bo ententa revidirala koncesije na zapadu in privolila v mir, ki bo odobral položaj na vzhodu, potem ne bo preveč težko, da je Nemčija dobila vojno.

IZGUBLJENI AMER. AVIJATIK J. HALL

Splošno znani ameriški avijatik stotnik Hall je postal žrtev zračnega boja. — Istrčili ga je nemški nasprotnik. — Ne ve se, ali je ubit ali ujet.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Z ameriško armado v Franciji. 9. maja. — Jimmy Hall je odšel in vsi ameriški zrakoplovi obnačujejo njegovo izgubo. Vsi so v skrbah, ali je bil ubit, ali pa se mu je posrečilo prileteči s svojim strojem srečno na zemljo, potem ko je bil zapleten v zračni boj nad Pagny-sur-Moselle. Stotnik Hall je bil popularen po celi armadi in vse ga je občudovalo zaradi njegovega poguma, hladnosti in spretnosti v vodstvu njegovega troja.

Vsi stotnikovi sprotilevalci so bili prepričani, da bo premagal svojega nasprotnika, ki je izvedel manever, kateri je bil do tedaj nepoznan ameriškim in francoskim pilotom v tem delu Francije. Smatralo se je do najvišje mere nevarno spraviti na varno ležalo v ostrem poletu navzdol, kajti zaradi velikega napora se more pokvariti kak bistven del stroja.

Nemškemu avijatiku, katerega je Hall zasledoval, je zelo huda prešla in se je poslužil obupnega poskusa, da ubeži smrti, kar se mu je posrečilo. Na ta način se mu je posrečilo poslati v dolžini let Hallova aeroplana celo preko strelcev.

Stotnikovi tovariši so več ur po boju čakali, da se vrne na letališče, predno so izgubili vse upanje. Jotovi so bili, da se bo stotnik vrnil, ako se mu ni pripetila kakšna posebno težka nesreča, dasiravno so ga nazadnje videli, kako je v spirali letel proti zemlji, skero govorijo skušajoč pristati. Vsi avijatiki so imeli vanj največje zaupanje in vsi so izrazili prepričanje, da bo pobegnil, ako se je varno spustil na zemljo in bil ujet.

Sodeč po današnji aktivnosti so Nemci poslali na to mesto svoje najboljše letalce, ki bodo poskušali uničiti ameriški letalni oddelek.

Stotnik Hall je z dvema tovarišema danes zjutraj patroliral med St. Mihiel in Pont-à-Mousson. Ko so se nahajali nad Pagny-sur-Moselle, so zagledali štiri sovražne Albatrose, pobarvane z belimi in črnimi progami.

Amerikanci so napadli. Hall si je izbral enega nasprotnika. Nemci so imeli navado, da so pokuzali bližnjo ameriške črte le malo število aeroplanov. Štiri ali pet rezervnih letal pa je bilo izven vidika, dokler se Amerikanci niso spustili v boj.

Nato pa pritisknejo rezerve in poskušajo uničiti Amerikance. V tem slučaju so se ameriški letalci opopadli z dvojnim številom sovržnikov.

Tudi oni ameriški letalci, ki so opravljali fotografsko službo in regulirali artilerijski ogenj, so se morali bojevati. Dva ameriška letalca, ki sta stražila fotografski aeroplan, sta napadla dva Nemca. Boj je trajal pol ure in se je končal, ko je Nemec omahovaje padel proti zemlji tri kilometre za nemško črto. Boj se je vršil kaka dva kilometra za nemško bojno črto.

Des Moines, Iowa, 9. maja. — Stotnik James Norman Hall, o katerem se poroča, da se pogreša v Franciji, je izpolnil pogosto izraženo željo, da bi potem, ko se je boril že pod angleško in francosko zastavo, bil njegov zadnji boj kot Amerikane.

Hall je bil star 30 let in bil doma iz Colfaxa, Iowa, kjer stanuje njegovi starši. To je bila že druga Hallova nesreča v zrakoplovni službi. V nekem boju v Franciji 27. junija 1917 je bil prestrležen skozi pljuča. Kmalu potem, ko je okrevljal, je vstopil v ameriško armado.

OGRSKA HOČE BOSNO

POROČA SE, DA BO AVSTRIJA DOVOLILA OGRSKI ANEKTIRATI BOSNO IN HERCEGOVINO, KATERI DEŽELI JE VZELA AVSTRIJA TURČIJI TER JU ANEKTIRALA LETA 1908.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 8. maja. — Dr. Aleksander Wekerle bo imenovan avstrijskim ministrskim predsednikom ter bo pričel svoje dolžnosti z izdajo proklamacije, s katero se bo združilo Bosno in Hercegovino, deželi, kateri je Avstro-Ogrska vzela Turčiji, — z Ogrsko, — pravi neko budimpeštansko poročilo v Curihi.

Ugotavlja se nadalje, da se namerava avstrijski cesar dalj časa muditi v glavnem mestu Ogrske.

V poročilu preko Amsterdama se glasi, da potrjuje dunajski poročevalec "Vossische Zeitung" vest, da bo Ogrska anektirala Bosno in Hercegovino.

V gotovih krogih smatrajo za gotovo, da bo Avstrija izročila Ogrski tudi Dalmacijo.

Pričakujejo uvedbe armadne reforme ter gibanja za preosnovno volilne pravice; potem tega hočejo pridobiti privoljenje Ogrske za poljsko politiko Avstrije.

Vse kaže, da podpira baron Burian, avstrijski zunanji minister zloglasno avstro-poljske rešitev.

V nekem ukrajinskem oficijelnem ugotovilo, ki je bilo izdano v Kijevu in katero je dospelo sem, se navaja posameznosti glede aretacije članov ukrajinske Rade od strani Nemcev pred par dnevi. Poslanec so obkolili ter jim ukazali dvigniti roke. Predsednik Rade je protestiral ter vstrajal na svojem mestu. Z drugimi poslanci so sarkovo postopali. Zaplenili so tudi večje število dokumentov.

Kodanj, 8. maja. — (Poročilo Ass. Press.) O V pismih na "N. F. Presse" opisujejo župani Češke živilski položaj kot skrajno obupen.

ZAPADNA FRONTA

ARTILERIJSKO OBSTRELEVANJE SEVERNO IN JUŽNO OD REKE AVRE. — V BOJIH SE POSEBNO ODLIKUJEJO AVSTRALSKA ČETE. — HINDENBURG SE PRIPRAVLJA NA NOV UDAREC. — SOVRAŽNIK IMA NA ZAPADNI FRONTI 260 DIVIZIJ TER ŠESTDESET REZERVNIH DIVIZIJ. — ČETE SO SICER OJAČENE, NIKAKOR PA NISO TAKO SVEŽE KOT SO BILE KONCEM MESECA MARČA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 8. maja. — Angleške čete so vnovič potisnile naprej svoje črte med rekama Somme in Anere ter vjele večje število jetnikov. — Tako je sporočil maršal Haig.

Tekom noči je sovražnik obstreljeval angleške postojanke v Flandriji. Ogenj sovražne artilerije se je ojačil to jutro na severnem delu flandrijske fronte.

Kot posledica manjših operacij ki so bile uspešne, je zaznamovati naše napredovanje na črti med Somme in Anere, kjer smo zajeli več jetnikov — se glasi poročilo Med Leocin in Robeca na južnem delu flandrijske fronte ter v bližini St. Julien severozahodno od Ypres je bila sovražna artilerija delavna tekom cele pretekla noči.

Zgodaj danes zjutraj je sovražna artilerija ojačila svojo delavnost v sektorjih med Metheren in Kemmel.

Z ameriško armado v Pikardiji. 8. maja. — Ameriška artilerija je celo noč obstreljevala nemške pozicije pri Cantigny, Courtemanche Fontaine-sous-Montdidier, Mesnil St. Georges ter železnice in gozdove v bližini Montdidiera.

Vspritilo izvanredno težkega ognja je bil Cantigny gozd popolnoma raztrgan od visoke eksplozivnih strelkov. Dobavni vlaki sovražnika so bili izpostavljeni celil povodnji izstrelkov. Celo nebo je žarelo od luči ameriškega artilerijskega ognja.

Nemški topovi so odgovarjali in sicer proti našim organizacijam z ozadju.

Jasno vreme je omogočilo izvrstno opazovanje. Francoski aeroplani in zrakoplovi čepi v velikih masah nad nemškimi črtami.

Fronta je sedaj celo morje blata in razmere so precej slične onim v prvih štadijih vojne, ko ni bilo nikakih skrivališč ter so živeli ljudje v blatnih luknjah.

REMEMBER THE DAYS
SUNDAY... ONE MEAL WHEATLESS
MONDAY... ALL MEALS WHEATLESS
TUESDAY... ONE MEAL WHEATLESS
WEDNESDAY... ALL MEALS WHEATLESS
THURSDAY... ONE MEAL WHEATLESS
FRIDAY... ONE MEAL WHEATLESS
SATURDAY... ONE MEAL WHEATLESS

FRIDAY
ONE MEAL WHEATLESS
USE NO OTHER CRACKERS
BREAD OR BREADSTUFFS
CONTAINING WHEAT

"GLAS NARODA"**SLOVENIO PUBLISHING COMPANY**

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York	\$5.00
in Canada.....	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za pol leta.....	Za četrt leta za mesto New York	1.50
Za četrt leta.....	Za inozemstvo za celo leto.....	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St.,

New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Kritika

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

Kabinet Lloyd Georga v Angliji stoji pred krizo, ki ogroža njega obstoj, in to raditega, ker je general Frederick Maurice, bivši član vojnega departmanta, dolžil ministrskega predsednika ter finančnega kancerja nameno- ma vprizorjenih napačnih ugotovitev, tikačjih se gotovih angleških vojni operacij.

General Maurice je morda lojalni in navdušen Anglež. Istočasno pa obstaja dejstvo, da je bil pred kratkim discipliniran od vlade Lloyd Georga in vsled tega je lahko domnevanje, da je njegov napad, temelječ na stvari, ki ni zelo bistvena v zadevi angleške vojaške politike, v precej- šnji meri osvetnega značaja.

Tukaj v Združenih državah se nahaja zelo važen de- partment vojnega dela, namreč produkcija aeroplanov, v težkih stiskah.

Te stiske so postale brez dvoma še veliko večje kot pa jamčijo dejstva sama vsled ekstravagantnih poročil in razblinjenj, katerih so se polastili ter jih povečali oni, ki ne vidijo nobenega vzroka, zakaj bi vojna ne dobavljala stranskih produktov v obliki političnega in strankarskega orodja.

V trenutku, ko potrebujemo stvar zaveznikov bolj kot kdaj prej enotnosti sodelovanja in doslednosti vodstva, je lahka stvar postati neustrupen ogorčen nad onimi, ki kritizirajo ministre, kabinete ali departmente.

Ni pa treba delati — napak!
Obsojati vsako kritiko radi tega, ker je napačno in- formirana, ker živi v predsodkih ter tudi zlovoljno kriti- tiko, je največja izmed vseh napak.

Tisočkrat boljše je, premagati razdirajoč učinek zlo- bnega kritikizma kot pa skušati zatreti vse iskalec napak kot izdajalske in zlobne.

Kritika vojevanja je najbolj varno znamenje zdrav- ja in eneržije v vsakem demokratičnem narodu, ki se na- haja v vojni.

Če potrebujeta Združene države in Anglija dokaza za to dejstvo, naj se ju opomni na to, kar se je zgodilo v Franciji od leta 1914 naprej.

Po bitki pri Marne je ministrstvo Vivianija prešlo v stanje prevelike zaupnosti. Kritika nervozna, pozorna in vstrajna, ter zahtevala akcijo, je izgnala ministr- stvo Vivianija.

Sledilo je ministrstvo Brianda a le, da se ga zopet izžene, ko je pomanjkanje eneržije in inicijative napra- vilo kritiko nepopolno.

Za njim je prišel Painleve.

Kje bi bila danes Francija, če bi se zamašilo kritiki usta ter bi še nadalje ostal Painleve ministrski predse- dnik; če bi Malvy, takratni minister za notranje zadeve, mesto da ga sodijo danes pred senatom in ga dolže danes sodelovanja s sovražniki Francije, sede še vedno kot sodnik najvišjega sodišča?

Če bi bila Caillaux in Bolo paša še vedno prosta, da vršita naprej svoje skrivne načrte in če bi Bonet Rouge uspeval in se proceval?

V tem času bi bila Francija morda tam, kjer je danes Rusija: prodana v nevarsten mir in vazalstvo.

Kritika je rešila Francijo.

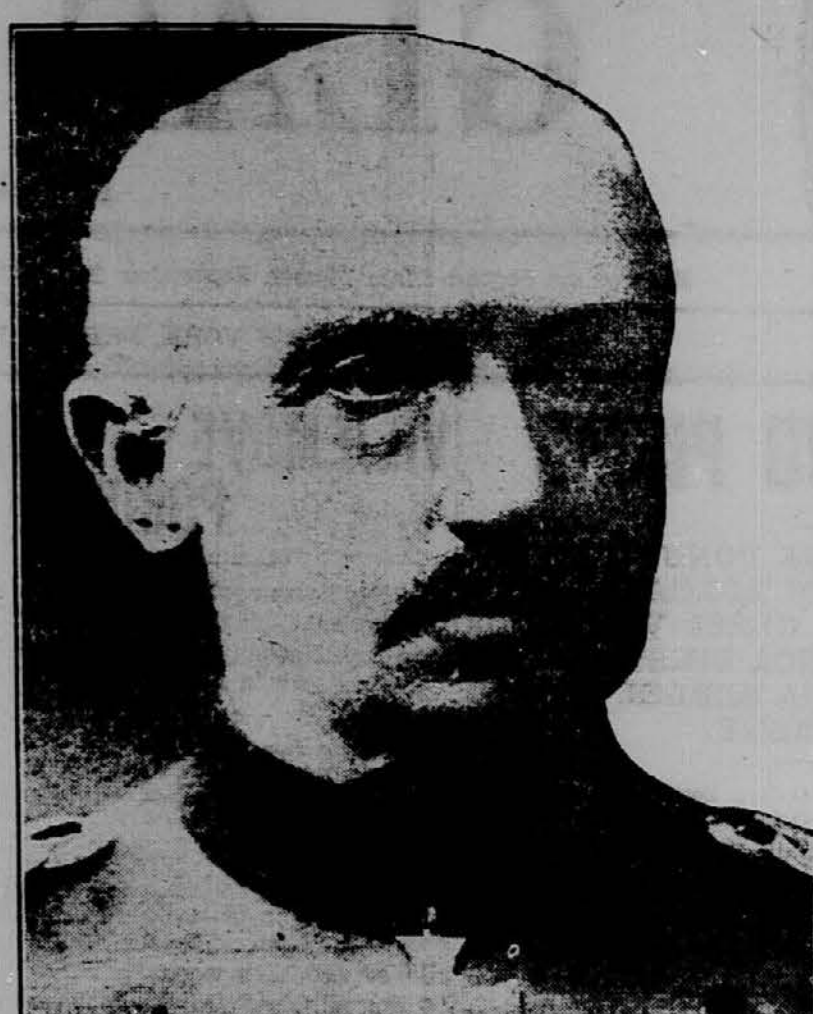
Zakaj bi bili slepi mi vspricho njene velikanske do- brotne sile med prostimi narodi?

Vspricho vsakega principa in ideala, kateremu je po- svečena ta republika, je preveč krivično, da bi se našlo patriotizem, nesebičnost, poštenost in zvesto službo v njeni najlepši obliki med možmi, ki doprinašajo svoja življenja na bojnih poljih, dočim se dovoljuje, da vzdr- žujejo ustroj za dobavo svojih potreb oni, ki predstavl- ljajo drugo vrsto mož in kojih glavna briga z ozirom na vojno je dobaviti velikanske dobice iz vojnih kontrak- tov ali pospeševati svoje politične ambicije, dokler jih splošen molk protežira pri tem postopanju.

Amerikanci so pripravljani vložiti biljone prihranje- nih dolarjev iz svojega zaslužnega denarja v Liberty po- sojila, da podpirajo s tem borilce na fronti.

Pa naj gre ta denar za aeroplane, artilerijo, obleko ali hrano — niti en dolar teh biljonov se ne sme zadrževati vsled razsipnosti ali še kaj hujšega od onih. Kate- rim je ta denar namenjen — vsaj dokler Amerikanci še vedno ljubijo pravico.

Ameriški nagon poizvedovanja ter primerne kritike mora živeti še naprej, da pride na sled vsaki stvari in da vodi vse na temeljni odkritosti in prečiste resnice.

GENERAL FOCH,
poveljnik zaveznikskih armad.GENERAL OTTO VON BELOW,
poveljnik nemških čet v severnem delu francoske fronte.**Dopisi**

Johnstown, Pa.

Cleveland, Ohio.

S 4. majem se je zaključila kam- panja za tretje vojno posojilo svo- bode. Ob tej priliki so priredile članice odbora za agitacijo 3. voj- nega posojila za svobodo parado, v kateri je bilo vključeno ženstvo cele Cambria County. Nepregled- na vrsta mater naših boriteljev za svobodo z malimi službenimi zastavicami je krasila sprevod. Spoznal si po zvezdah, koliko sinov ima vsaka v vojni. Mnogo jih je bilo z dvema zvezdama, ka- ke 4 s tremi, a častno mesto je imela ubožna stara ženica, ki je imela štiri zvezdice na svoji za- stavici. Pogled nanjo je presunil vsakega gledalca; povsod je žela- buren aplavz. Celi prizor je bil krasen in alko pomislilo, da so se enake demonstracije vršile povsod po tej prostorni domovini svo- bode, potem snemo računati, da ima "Svaba" sovražnika, katerega ne bo nikdar premagal, kajti ameriški narod se je započel je- dva zanimati za početje pohlepne- ga sovražnika človeštva, Nemca.

V tretjem vojnem posojilu za svobodo se je gotovo odklikovala stara trdnjava Slovensko pevsko in izobraževalno društvo "Bled". Ni mi sicer znano, po koliko so ostala slovenska društva vzela 3. vojnega posojila, a poznavajoč razmere, smelo trdim, da ima pred vsemi prvenstvo "Bled" s svoji- mi \$400, katere je investiralo v tretje vojno posojilo. S tem pa društvo še ni končalo podpirati vlado, katere se bori za svobodo; pripravljeno je dati zadnji cent svojega imetja v tem slučaju.

Omeniti mi je, da služi v Strie Samovi armadi danes 14 članov "Bleda". Ako kateri nevernež bi ne verjel, naj se zgleda pri taj- niku društva, ki mu bo dal rade- volje vse podatke.

Zanimanje za združnje sloven- skih podpornih organizacij nara- šča med našim narodom. Zdi se, da so isti, kateri so združnje za- drževali, izgubili vajeti. Rečem ne toliko, danes je združitev sloven- skih organizacij gotova stvar, pa naj se vsi "katoliški" ali pa "svo- bodomislčni" na glavo postavijo. Živela združitev!

Naše časopisje nam poroča, da se je slovenski, v splošnem jugo- slovanski narod probudil iz spa- nja in zahteva svobodo. Ako po- mislimo, da se je ta narod, ki je navajen ponižnosti, oglašal ter za- hteval svoje pravice in svobodo, in to še v vojnem času, tedaj nam prihaja pred oči vse njegovo trp- ljenje, katero je moral prestati tekmo vojne. Gotova stvar je da- nes, da so Habsburžani doslužili svojo čast biti vladarji Jugoslo- vanom, kajti Jugoslovani niso na- rod, kateri bi jemal nazaj svoje besede, vsaj slovenski narod ne. Slovenec se do zadnjega časa ni mikdal zoperstaviti posiljeni vlad- in morala je zelo kruto z njim ravnanje, da ji je obrnil hrbet in s tem odločil, da Švaba ne bo ni- kdar več gospodaril po naši sveti- zemlji.

Največ imam poročati o umrlih rojakih in rojakinjah, posebno, ker so še naši vrstniki in ožji ro- jaki, doma z Notranjskega.

Ako bo kosa bele žene tako dal- je delala, bo tudi mene spasil, da- siravno sem se je že tako pri- vadil, da se že ne brigam mnogo.

V aprilu sem jih odpravil 48; to se že pozna naselbini, pa tudi organizacijam, ker skoro vsak je zavarovan pri slovenskih organi- zacijah.

Naj omenim redke slučaje, ki se je pripetil in ki je zelo žalosten in družino. Dne 3. aprila je umrl rojak Josip Bizjak, star 49 let; bolehal je dolgo časa. Dne 4. maja pa je naglo umrla njegova sopro- ga Marija Bizjak, doma iz Prese- rja. V Ameriki je bila 25 let. V stari domovini se mogče živi nje- na mati, en brat in ena sestra. Tu- kaj pa zapušča 3 odrasle hčere in 15letnega sina ter enega brata. Slovesen pogreb se je vršil v to- rek 7. maja.

29. aprila je umrl vsem dobro znani rojak John Svete, podoma- če Zalar. Star je bil 53 let in do- ma iz Preseerja. V Ameriki je bi- val okoli 20 let in zapušča sopro- go, 4 otroke ter več sorodnikov in prijateljev. Njegov pogreb se je vršil z veliko vdeležbo v četr- tek 2. maja.

1. maja je umrla Marija Jam- sek, stara 42 let. Doma je bila iz vasi Vašek na Goriskem. V domo- vini je imela še mater, 2 sestre in enega brata; tukaj pa zapušča so- proga, 2 hčere in enega brata.

27. aprila je umrla Marija Wolf v Euclidu, O., kamors se je pred kratkim naselila družina Wolf. Pokojnica je bila stara 45 let, do- ma iz Kočevja; ostavlja številno družino s soprogom. Njen pogreb se je vršil 1. maja.

27. aprila je tudi v Collinwoodu umrla Marija Škrabut, stara 44 let. Za njo žaluje 5 sinov, izmed katerih sta dva v ameriški arma- di, ter 5 hčera, med katerimi je najmlajša stara 5 let. Pokopali- smo jo 30. aprila.

Našel bi vam lahko še več ena- kih slučajev, toda vem, da roja- kov to ne zanima, kajti to ne ka- že, da napredujemo. Ker pa je Glas Naroda zelo razširjen med našimi rojaki, zato bodo nekateri sorodniki in prijatelji izvedeli, da je ta ali oni preminul.

Anton Gredina.

Ure za armado.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

Pariz, Francija, 8. maja. — Ame- riški dobavni departement je pre- jel nepričakovano naročilo za 100 tisoč zapestnih ur in 100 tisoč kom- pasov za častnike ameriške arma- de. Ta nova vojna oprema se je zemlji.

Abnormalni duh Nemcev

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

— Jaz sem ambulančni voznik v ameriški službi. Nahajal sem se v službeni lastnosti pri Verdunum, tekmo večine ene velikanske bit- ke. Dan za dnem sem vozil svoj ambulančni avtomobil, napolnjen z ranjenci, nazaj in naprej med obvezovalno postajo na fronti ter bolnico v ozadju.

Nekega dne so Francozi navalili na nemške čete ter ujeli nekako 4000 Nemcev. Na osvojenem ozem- lju je ležalo na stotine ranjenih Nemcev ter tudi Francozov, a francoski sanitetni nosilci ter naši ameriški dečki so šli na pomoč ta- ko Nemcem kot Francozom.

Nekega jutra, krog enajste ure, sem počasi vozil po cesti ter kma- lu došel dva Francoza, ki sta no- sila nekega ranjenega nemškega častnika, ležečega na nosilnici. Na- enkrat je padel neki strel. Fran- coz, ki se je nahajal pred nosilni- ko, se je sklonil naprej in ko je nosilnica padla, se je zvalil ne- škščastnik, na desno stran poleg mojega prednjega kolesa. Nemški častnik je imel v svoji desnici re- volver. Dočim je ležal na nosilnici, je ustrelil v hrbet samaritanskega Francoza, ki ga je hotel odnesti na varno.

— Na srečo je bil neposredno za mojim vozom neki francoski čast- nik, ki je videl cel dogodek. Eno- stavno je pristopil, potisnil svoj revolver na čelo nemškega častni- ka, ki je ravnokar umoril Franco- za ter mu razstrelil možgane. Ta dogodek se je izvršil takoj v pri- četku mojih doživljajev pred Ver- dunom.

— Še nikdar se nisem sestal z nemškim častnikom, ki bi bil gen- tleman. Vsi so taki kot Bernstorff, Hindenburg ali kajzer. Vsi so ro- jeni podlež, bodo ostali podlež in tudi umrli kot taki. Nikdar ne bo- do vedeli, kaj pomeni beseda "no- blese oblige". Vsako prijaznost, katero se jim izkaže, si razlagajo kot slabost ter se pričnejo ozirati naokrog za priliko, da pobegetjo ali vas pa ubijejo. Hvaležnost je med nemškimi častniki in navad- ni vojniki popolnoma neznan- stvar. Oni tega sploh ne razumejo. Kadar zavzemajo Nemei kak grad ali kako fino hišo v Franciji, po nesnažijo klavir, stopnjice in ko- te sprejemnice ter se smejejo na glas, ko mora francoska žena spravi- ti vse to zopet v snažno stanje.

— Najboljše pojasnilo, ki vam ga morem dati, je vsebovano v dogodku, ki se je izvršil pri Bau- cherville, v bližini Verduna.

— Nekega dne smo našli neke- ga nemškega stotnika, ki je le- žal ranjen v "No Man's Land."

— Neka krogla mu je prebila arterijo na roki in z drugo roko si je na vse načine prizadeval u- staviti krvarenje. Z riskiranjem svojega življenja so šli francoski nosilci na dotično mesto ter prineli tega stotnika nazaj k naši ob- vezovalni postaji.

— V desetih dneh je bil stotnik že skoro zdrav. Videl sem Franco- ze, ki so delili svoje obede s tem

častnikom. Dobesedno so mu rešili življenje.

— Nekega dne se je neki fran- coski general s svojim štabom pe- ljal naravnost za mojim majhnim ambulančnim avtomobilom. Oči- vidno so nemški zrakoplovci sledi- li vozu tega francoskega genera- la. Spustili so bombo, ki je u- bila tri izmed spremljevalcev ge- nerala. Kosci obleke ubitih so na- ravnost prileteli proti roki tega nemškega stotnika. Kako bi čutil v takem slučaju kak gentleman? No, čustva nemškega stotnika pro- ti svojim lastnim rešilecem so bila naslednja: — Vrgel je svoji roki v zrak ter zakričal: ves vzrado- ščen: — Gut! Gut! Gut!

— S stališča kolikaj plemenit- tega človeka, ki ima v sebi in stinkte hvalečnosti proti plemenit- um dobrodelniku so bili izrazi zadovoljstva s strani tega nemške- ga kapitana naravnost nepojmlji- vi in grozni. V mojih ušesih so zve- neli njegovi vzkliki nalik krula- nju prasa, kateremu se je ravnok- ar vrglo v korito nekaj pomij.

Pomenilo je manj kot nič za tega nemškega stotnika, da so bili ubi- ti judje, ki so mu vrtili življenje.

Psihologija Nemcev? Po mese- cih opazovanja sem v stanu reči le to, da je med degeneriranimi Nemcem ter civiliziranim Angle- žem, Francozom in Amerikancem prepad tisočih let, izkopen tako da ga ni mogoče premostiti.

— Tako je naprimer najti glaz- beni čut, — nekateri ljudje ne mo- rejo slediti nobeni melodiji. Ob- staja tudi čut za barve, — kajti številni ne morejo razlikovati rde- če barve od zelene. Najti pa je tu- di instinkt gentlemana. On je pri- jazen, on je nežen; raje bi umrl kot pa storil kako nečastno de- janje. Ne mogel bi raniti otroka ali ženske.

— Takemu gentlemanu pa sto- ji nasproti slučajna zverina ko- je bil Jesse Pomeroy, oni morilec, ki je bil skozi štirideset let zaprt v Massachusetts. Raztrgal je lah-

Če vas boli v križu,

če trpite vsled živčne, ledične ali želodčne bolezni, brezspanja, slabega teka, glavobola, obče slabosti, ne boste našli boljšega zdravila kot so iz čistih, narav- nih zdravilnih trav sestavljene

JUVITO TABLETE. En poskus mora vsakogar prepričati o tem.

Poslijte en dolar za eno ali pet dolarjev za šest skatelj. Če pa želite imeti svojo pošiljatev za- varovano, pošlijte 10c. več.

Naslov: **JUVITO LABORA- TORY** South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.

Če želite zdravilo prej posku- siti, predno ga naročite, pišite po brezplačen vzorec in opis.

ko piščanec na kosce, da se je ra- doval njega bolečin. Mučil je ne- kega najhujšega dečka do smrti, v neki zapušeni hiši v Bostonu. Jesse Pomeroy je zaprt, ker je de- generiranec prve vrste. Povprečni nemški častnik in vojak pa sta prav taka kot ta Jesse Pomeroy. Oba imata neprimerno razvit inte- lekt, a ostala duša je osušena in degenerirana. To je pripristo de- jstvo, katerega ni mogoče izpreme- niti.

— Okrutnosti Nemcev predstavl- ljajo nemškega kretina, vse blato na nemški duši ter veliko glavo, postavljeno na majhno telo. Vsak ameriški ambulančni voznik, ki je bil v Franciji, pa vam bo povedal isto povest z ozirom na nemškega duha.

— Vse to si lahko predstavite v svoj lastni jezik, vendar pa vam moram pri tem izrečno poudari- ti, da predstavlja to ugotovilo skrbne študije nekega ameriškega ambulančnega voznika, ki je pre- živel celo leto pred Verdunom ter imel opravka s stoterimi nemški- mi jetniki na tej fronti.

Mirovni agent je odšel.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

London, Anglija, 8. maja. — Nizozemski prijatelj nemškega zu- nanjega ministra dr. Kuehlmanna general Colyn je nenadoma odpo- toval iz Londona in mogoče tudi iz Anglije. Javno se je govorilo, da ga je poslal v London Kuehl- mann z namenom, da bi pričel no- vo nemško mirovno ofenzivo. Ni- zozemski poročevalci v Londonu niso v svojih poročilih na Nizozem- sko prav nič prikrivali njegovega prihoda, njegove misije in odho- da.

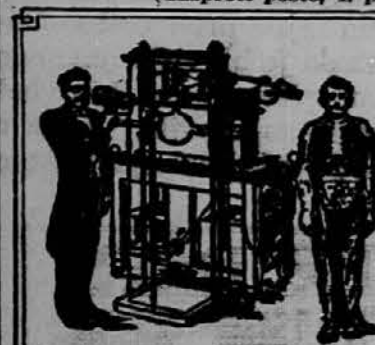
Rojaki naročite se na "Glas Na- roda", največji slovenski dnevnik v Zdra- venih državah

Iščem svojega strica FRANKA ŽAGAR, ki si je, kakor mi znano, pozneje preimenoval rodno ime v Fran Smith. Pred petimi leti se je nahajal nekje v sever- nih državah, ne vem pa, kje je sedaj. Če bi sam bral ta oglas, ali pa če kdo izmed rojakov ve zanj, vljudno prosim, naj mi naznani, za kar mu bom neiz- merno hvaležna. Želim pa izve- deti tudi za svojeto KATA- RINO MARTINJAK, ki se je poprej nahajala in se mogoče še nahaja v Oregon City. Na mojo gorečo željo naj se mi oba ogla- sita na sledeči naslov: Miss Jennie Hostnik, 368 N. Market St., East Palestine, Ohio.

(10-13-5)

Dr. B. F. MULLIN
Zdravnik-spedijalist za Slovence.
411-4th Ave., Pittsburgh, Pa.

(nasproti pošte, 4. poslojce od Smithfield St.)

Najstarejši Specijalist v Pitts- burghu, ki deluje že 38 let kot zdravnik. Ozdravil je dosedaj na tisoce in tisoce oseb, pa tako more tudi vas. Rabi najbolje zdravila iz Evrope, Amerike in ostalih delov sveta. Zdravi vse bolezni moških in ženskih uspe- šno in hitro. Električni pregled s X-zarki, s katerimi vidi vaše telo kot na dlan. Prilijte k te- mu staremu izkušnemu zdrav- niku — on vas bo gotovo ozdra- vil. NIZKE CENE, ZNANSTVE- NA PREISKAVA ZASTONJ.

GOVORI SE SLOVENSKO. Uradne ure so: od 9. jutraj do 5. zvečer. Ob nedeljah samo od 10. do 2. ure popoldne.

Pri meni se zdravi veliko število Slovencev in Slovenk. Ozdravim vsako bolezen, ki jo prevzame za zdravit. Imam veliko iskustvo v zdravljenju moških tajnih bolezni.

Reformacija in socialni boji slov. kmetov

IX.

Dolgo so mirovali kmetje.

Poraz, ki jih je dohitel leta 1515., jih je zadel tako občutno, da je trebalo dolga desetletja, preden so zopet začeli misliti na odpor. Medtem se je dokončala v slovenskih deželah tudi verska in cerkvena reformacija.

Nastop katoliške protireformacije je zatrl upornost luteranstvu vdanega plemstva; kmetom pa je ostal up na boljše bodočnost, zakaj bili so — samosvoji. Zato je kljub groznemu in silovitemu porazu iz leta 1515. v kmetijskih glavah še vedno tlela misel na končni zmagovalni upor.

Kar so začeli očeti, so nadaljevali sinovi. Bolj — premisljeno in zavedno.

Sinovi upornikov iz leta 1515. niso več šli v boj samo iz splošnega nagiba, vreči raz sebe suženjstvo in odvisnost, brez vsakih višjih in jasnejših družabnih ciljev ne, oni so sedaj — četudi še ne čisto jasno — vedeli, kaj hočejo.

In to je najlepša poteza slovensko-hrvaškega upora iz leta 1573.

Tisti čas je živel na Hrvaškem graščak Tahy, krut in brezobziren človek. Ugrabljal je kmetom žene in hčere, in nihče mu ni smel ugovarjati, nihče ga motiti v njegovih krutostih. Silil je svoje podložnike, da so mu za drag denar odkupovali stara in nerabna kljusea; živino in pse so mu morali podložniki zastoj in odkupovati so mu morali tudi vino.

Če je poginil gospodarjev pes, ki ga je moral kmet imeti zastoj na reji, je moral kmet za kazen vrniti vola. Po osem let ni izplačal nikake dne.

Tako pa niso živeli le Tahyjevi podložniki. Povsod se jim je slabo godilo. Tu boljše, tam slabše, kakršen je bil pač zemljiški gospod. Zakaj postava ni bila za kmeta; proti njemu je bila. Z vso gotovostjo se lahko reče: Tep-tano in zaničevano je bilo delavno življenje kmeta.

S polno pravico se je torej pritožil hrvaški škof v tedanji dobi svojemu cesarju, ko je rekel:

— Pri nas živina v hlevu živi bolje, kakor pa kmet.

Kakor vedno, tako so se tudi sedaj kmetje obračali na cesarja. Brez uspeha. Preostajala je na koncu konca samopomočna misel. Že spomladi leta 1572. so se začeli hrvaški kmetje okoli Suseda, Stupice, Brdovca, Stupnika, Cesargrada itd. skrivaj shajati in se posvetovati o uporu. Zedinili so se na sledeči program:

— Osvoboditev kmeta, odprava daca, naklad in drugih davkov, ki so se oznanjevali kmetom s prižnic, kate-re so — po njihovem mnenju — le za besedo božjo.

Iz tega središča se je začela širiti uporna agitacija. Tu je bilo vodstvo, ki naj pripravlja pot k vstaji.

Vsakdo, ki je bil zadovoljen z določenim programom, je prisegel, da bo pospeševal upor po svojih močeh. U-porniško znamenje je postal bršlin in zimzelen, soseske pa so dobile petelinova peresa, kar je pomenjalo, da se vabijo k pristopu v kmetisko zvezo.

Dasi so imeli uporniki tudi denar, vendar niso kupovali pristašev, kakor to delajo danes političke stranke.

Na čelu vsemu temu obsežnemu gibanju so stali tri-je možje: Matija Gubec, Andrej Pasanac in Gušetič. Za vrhovnega vojaškega poveljnika je bil določen Ilija Gre-gorič, rodом Belokranjec.

Prvi trije so bili voditelji gibanja in so kot taki ime-li tudi sodno oblast nad svojimi pristaši, ki jih je bilo ve-dno več.

Ko so dosegli voditelji ta uspeh, so šli v svojih na-črtih dalje. Razširili so svoj program. Pred očmi jim je plaval nekak megleni načrt — državnega socializma. — Nejasen in negotov je bil še ta cilj. In tudi jako priprost in enostaven.

Najpoprej so se hoteli osvoboditi. S tem so hoteli reči: — Sprava je nemogoča, boj naj odloči!

Ko se osvobode, ustvarijo iz slovensko-hrvaških po-krajin samostojno državo pod vlado cesarja samega. Na to, da bi se odstavilo cesarja, ni nihče mislil; samostojno državo pa so hoteli imeti iz sledečih vzrokov:

1. — da bi sami pobirali davke;
2. — da bi se v slučaju sile (turških napadov) sami branili;
3. — da bi se sami upravljali.

Ti trije razlogi nam sami kažejo, zakaj so si izbrali tak program: cesarju so zaupali, zato hočejo, da jim vla-da še dalje. Davke bi sami pobirali zaradi tega, ker so bili prepričani, da vseh davkov ni naložil cesar in da torej — plemstvo, ki jih pobira, tudi vsega ne odrajuje pošteno na pristojno mesto. — V slučaju sile bi se sami branili in se v ta namen pristojno organizirali.

Ob turških napadih se gospoda ni brigala za kmete, temveč le za sebe. Sedaj pa so kmetje sklenili, da se bodo sami branili tuje sile in se seveda v ta namu primerno — pripravili.

Končno so se hoteli tudi sami upravljati: to se pravi, da ne bodo več pokorni posameznim plemenitašem in zem-ljiškim gospodom. Spore med seboj hočejo sami reševati. Skratka: — Zemljiška gospoda, ki nič ne dela, slabo go-spodari in prizadeva krivico, naj se odpravi. Ostane pa cesar in kmet, to je ljudstvo, ki dela, trpi in se trudi.

Cesarjev namestnik v tej novi državi, odnosno pred-stavnik ljudstva naj bo — Matija Gubec. On naj bi bil cesar te slovanske kmetijske države.

Iz tega sledi, da so kmetje verovali, da mora biti nad njimi in njihovim cesarjem še drug cesar — od Boga po-stavljeni.

SLIKA S FRANCOŠKEGA BOJIŠČA.

Povest Amerikanca o delovanju plina

PRESTON GIBSON, AMERIKANEC, KI SI JE PRIDOBIL VOJNI KRIŽEC FRANCOŠKI, PRI POUČEVANJU O UČINKOVANJU STRUPENIH PLINOV NA VOJAKE.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pred par dnevi so poročali new-yorški listi:

— Informacije, ki so dosepele v Združene države, kažejo dejstvo, da je bilo poraz pete angleške ar-made pri St. Quentinu, ki je bil v glavnem odgovoren za veliko na-predovanje Nemcev v njih ofen-zivi, pripisovati uporabi takozva-nega "Mustard" plina v množi-nah, ki so brez primere. Peto ar-mado so se obstrlejevalo s tem plinom in ko se je pričelo čuti-ti učinkovanje, je bila armada pre-gazena, izgubljala topove, zaoge-

živil ter natisočel jetnikov, vsled česar se je napravilo v angleški črti globoko zev, v katero so vdr-le nato nemške čete.

— Domneva se, da je veliko za-upanje, ki so ga imeli Nemci v tem oziru, temeljilo na prepriča-nju, da bo ta plin izvršil svoje de-lo, še predno bodo našli zavezni-ki kakšno sredstvo napraviti ga ne-škodljivim.

Kaj je ta smrtonosni "Mustard" plin? Učinek zastrupljenja s pli-nom se je že večkrat opisalo, ven-gazena, izgubljala topove, zaoge-

drobno opisovanje različnih napa-dov s plinom v knjigi "Battering the Boches", katero je spisal Preston Gibson, ki je bil pri am-bulančnem delu na zapadni fronti od vstopa Amerike v vojno.

Dasiravno omenja samega sebe le parkrat in ponižno, si je pisa-telj te knjige pridobil francoski vojni križec ter bil dvakrat po-hvaljen od francoske vlade "za svojo neustrašenost in požrtvoval-nost ob številnih prilikah pred St. Quentinom in pri Aisne". Preston Gibson je sin pokojnega senatorja Gibsons ter dobro znan v Ameri-ki. Bil je eden prvih, ki se je vde-ležil vezbanja v Plattsburgu ter je služil tako pri francoskem kot pri ameriskem ambulančnem zho-ru.

Bilo je v bližini St. Quentin v preteklem avgustu, ko je opazo-val učinkovanje tega plina, kate-rega se je uporabilo v pričetku nekega nemškega protinapada.

— Pošilja se ga preko v izstrel-kih, ki ne delajo nobenega šuma v primeri s šrapneli, — piše on v svoji knjigi. — Izstrelki padajo na polje ali v bližino zakopa, se odpirajo nalik karlijolam ter iz-puščajo iz sebe plin, ki se loti oči tako, da prične iz njih strašno teči voda in da pričnejo peči kot ogenj.

Vi si seveda takoj nataknete masko ter ste pametni, če jo ob-držite na licu. Nemci imajo si-stem, potem katerega pošiljajo najprvo preko izstrelke s takim plinom. Ker vas pa oči bole ter pe-čejo, se vas loti skušnjava, da dvignete masko. Takrat pa Nemci že streljajo z izstrelki, ki vsebu-jejo smrtonosne pline in vdihava-nje takih plinov pomeni za vas smrt.

Oni imajo tudi plin, katerega je praktično nemogoče razkriti in katerega pošiljajo preko na isti način. Ta plin je brez duha in o-kusa ter istotako strupen. Izstrel-ki, v katerih prihaja ta plin, se odpirajo nalik keliham lili.

Nosenje plinove maske vzbuja v človeku občutek zaduščenja, po-meskan z občutkom prežee nevar-nosti. Bombe padajo tako mirno ter oddajajo svojo vsebino gotove smrti tako nežno, da se prične

človek večsili ozirati na vse strani ter misliti celo na to, da dvigne svojo masko ter poskusi, kakega duha je ta plin. Več ljudi je že to poskusilo in še vedno je najti ne-katere, ki delajo to iz same rado-vednosti. Nekatere v Franciji pa je tudi človek, ki dela zanje majhne lesene križe.

V samobrambi so bili seveda tudi zavezniški prisiljeni boriti se s plinom in Mr. Gibson opisuje na živahen način napad na Neme-ce s plinom pred St. Quentinom. — Bilo je v jutranji zori dne 24. avgusta 1917. — piše on v svoji knjigi. — nekako ob 3. uri zjutraj. Moral sem stati tam ne-kako pol ure, ko sem v luči utrin-ka zvezde videl plaziti se preko travnika, povsem tiho, smrtonos-no in zavratno, plin, plin in plin. Na desni in levi, do kamor je se-galo oko, so se pomikale velike mase plina počasi proti nemškim črtam. Bil je to kot oblak iz tem-nomodrega šifona, ki je, nosen od vetra, iskal črt onih, ki niso mo-gli niti naprej, niti nazaj. Tako je šel naprej, dokler ni visel, nalik prtu nad sovražnikom. Nato se je zbral v velik oblak, val za va-lom, noseč smrt in največjo ago-nijo.

Nato se je namerilo zastopni ogenj pred nemško frontno črto in drugi zastopni ogenj za tretjo nemško črto, da ni mogel sovra-žnik niti nazaj, niti naprej ter bil prisiljen vsled tega ostati v ozem-lju, napolnjenim s plinom.

Plin je kaj zavratno orožje ter se pogosto obrne proti onemu, ki ga uporablja. Minilo je komaj ne-kaj ur po tem plinskem napadu zaveznikov, kot ga je ravnokar opisal Mr. Gibson, ko so prinašali za fronto Francoze, zajete v njih lastni plin.

— Tukaj sem prvokrat videl vojake, katere je zalotil plin, — piše on. — Učinek je naravnost strašen. — Ljudje ne morejo priti k sapi. Kašljajo, pljujejo in blju-jejo kri. Ko sem dospel do bolnice s svojim prvim tovorom ljudi, so vsi tipeli strašne agonije. Kljub temu pa ni bilo čuti nikakega mura-nja ali pritožbe. Strašna smrt je smrt moža, ki je bil napolnjen s plinom. Kljub temu pa so umrli le štirje izmed prizadetih, kajti vse ostale je ambulanca spravila varno v bolnico.

Veliko število Francozov je za-jetih od plina, katerega spuste oni sami. Nobena stvar do danes ni napravila name tako globokega utisa kot ravno plin. Poškodbe na človeku z ozirom na roke, lice, glavo ali noge se zdijo človeku malenkostne v primeri z usodo o-nih, ki poležejo na vla povsem mirno, pokashičujejo v stanju le-targije, spijo napol, praktično mrtvi in ranjeni od tega nevidne-ga strahu.

Pomagali smo zdravnikom pri-našati v bolnice številno teh lju-di. Zdravnik takoj prereže žilo odvodnice na notranji strani ko-moleca in kri, ki se prikaže, je po-polnoma črna. Ambulančni vojak mora zatem prijeti za pest in po-tiskati roko nazaj in naprej, do-klér ne postane barva krvi rdeča. Zatem malo rano obvežejo in bol-nika hitro prevedejo v glavno bolnico.

Priredimo si vredno slavlje 4. julija

Pri bodočem slavlju proglasitve naše neodvisnosti bo imela Ame-rika priliko dati navdušujoč vzgled celemu svetu. Ne dopusti-mo, da bi izgubili to priliko.

Tradicionalno slavljenje 4. ju-lija v tej zgodovinski krizi bi bila absurdnost. Izmisli si moramo slavljenje, ki bo primerno stali-šcu, ki ga zavzema Amerika kot ohranjevalka svetovne prostosti; slavljenje, ki bo predočilo dosled-nost boja človeka za prostost.

Ameriška revolucija ni izolira-no dejstvo v zgodovini. Deklara-cija neodvisnosti, izdana od tri-najstih držav, je bila kulminacija hrepenenja po prostosti, ki se je pričelo v pričetku zgodovine. V tem dokumentu so govorili zma-govalci pri Salamis, ki so sklenili, da Evropa ne sme biti perzijska provinca; govorila je demokracija Rima, uničena ob času imperija-lizma cesarjev; govorilo je angleško plemo, ponosen zmagovalec nad kraljem Janom v pogojih Magna Charta. Duša Francije, borbena se proti luči sredi teme no-či, ki je vladala pred krvavo-rdečo zarjo revolucije, je našla iz-raza v tej teži svetovne prostosti.

K principijem prostosti narov-dov kot določenim po stoletjih bo-ja, je dostavila ameriška deklaracija neodvisnosti še nadaljno pri-pombo razsežne važnosti. Povda-rila je proglasilo vrednost posa-meznika, ne kot sredstva k cilju, temveč kot cilja v samem sebi. Do take mere se je naš pojim o prostosti dvignil višje od onega Grkov, ki so se junaske borili za narodno neodvisnost, dočim so še vedno obdržali svoj razred helotov. Dvi-gnil se je višje kot so bile politič-ne doktrine rimske demokracije, ik je ščitila prostega Rimljana, ki pa je držala razred sužnjev v naj-strožji podrejenosti; dvignil se je višje od angleške Magna Charta, ki je proglasila pravico pravnega postopanja potom porote, ki pa je še za cela bodoča stoletja pustila kralju pravico, da sme obesiti mo-ža, ker je bil ujel zajca v zanjko.

Mednarodni značaj ameriškega čina za neodvisnost naroda ter prostost posameznika je razviden iz imen-ž, ki so napravili pro-test za postavno in politično dej-stvo. Imena Washingtona, Frank-lina, Hancocka, Lafayette-a, Ro-chambeauja, von Steinbena, Kos-ciuska, Pulaskija, Bartya, Sulli-vana in Waynea so dala ameriški revoluciji slovesen mednarodni značaj.

Oženite se

Poslajte nam samo EN DOLAR in poslali vam bomo popoln Zenski katalog z natančnim opisom, SLIKAMI, imeni in naslovi mnogih deklet in nekoliko odov, ki iščejo dobrega in poštenega moža. Lahko sami pišete in sklepetate s katerim koli. Mi smo zmogli storiti po-steno in dovoljeno posredovanje, zato ne ste-dite dolarja, ki je posred med vami in ZA-KONSKO SREČO.

Poslajte se danes na:
RELANCE F. CLUB
Box 376 Los Angeles, Cal.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahrov nemško-angl. tolmáč vesna	—50
Hitri računar (nemško-angl.)	—50
vezan	—50
Poljedelstvo	—50
Sadjejeja v pogovoru	—25
Schimpffov nemško-slov. slovar	\$1.25

KABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotisem	—50
Doli s orožjem	—50
Dve žalozgri: "Čarljeva Zeniter"	—25
in "Trije ženini"	—25
Mestja 2 zvezka	—60
Pod Robom St. Večernice	—50
Postrežba bolnikom	—50
Socijalna demokracija	—50
Trina ul in trtoraja	—50
Učna živinoreja	—50
Veliki slovensko-anglški tolmáč	\$2.00
Trojka	—50
Vojna na Balkanu 18 avn.	—1.50
Zgodovina c. hr. polpolna St. 17	—50

Življenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjevega Rudolfa

RAZGLEDNICE:

Newyorške, božične, velikonočne in noveletne komad po ducat	—50
Album mesta New York s kras-nimi slikami	—50

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	—25
Avstro-ogrski, veliki vesna	—50
Celi svet mali	—50
Celi svet veliki	—25
Evropski vesna	—50
Vojna stenska mapa	\$3.00
Vojni atlas	—50
Zemljevidi: Ala, Aris, Cole, Cal. itd. po	—25
Zdrženih držav mali	—10
Zdrženih držav veliki	—1.50
Zdrženih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	\$3.00

Polag tu navedenih knjig imamo pa še nekaj raznovrstnih letisov po vsi ali kiva svezka.

Opomba: Naročilem je priložiti denarne vrednosti, štetil v gotovini, poštni naknad ali poštnih oznakah. Poštnina je pri vseh oznah 10 vsto-

Ali ste bolni?

Čitajte ta oglas in spoznajte resnico.

Jaz zdravim vse kronične bolezni možgih in žensk.

Dr. Cowdrick, specialist z X žarku nudi svojo službo možgim in ženskam, ki trpijo na kroničnih boleznih. Moj urad je popolnoma opremljen z najbolj znanstve-nimi in modernimi električnimi stroji, katere se lahko dobi. Moj veliki stroj za X-žarke je zelo močnejši ter mi pogosto pokaže bolezni, ki niso razvidne vsled navadne preiskave.

MOJA PREISKAVA.

Moja skrbna in natančna preiskava vsakega bolnika, ki pride k meni, je eden izmed vzrokov mojega uspeha v moji stroki. Moje metode so različne od onih, ki se jih na-vadno uporablja. Zdravim vsakega bolnika na podlagi natančnega stanja in bolezni, na kateri trpi. Če po skrbni preiskavi vaše bo-lezni najdem, da vam morem pomagati, bom z veseljem storil to. Če vas pa na drugi strani ne morem sprejeti v zdravljenje, vas bom obvestil ter vam svetoval na naj-bolj prijazen način. Moja preiskava, vključ-je uporaba stroja za X-žarke ter fluor-skopa, mi kaže vaše resnično stanje in bolezni. Moja konzultacija in preiskava je zastoj, če se podvržete mojemu zdrav-ljenju.

POSEBNO OBVESTILO.

Potrebujem vašega zaupanja, hočem da se oglašate ter govorite z menoj glede svojih trbov v vašem lastnem jeziku. Zapomnite si, da nisem navaden zdravnik, temveč specialist, z leti izkušnje v zdravljenju bolezni kot je vaša. Čim bolj kom-plicirana je vaša bolezen, tem bolj se zanimam zanjo. Vsa moja zdravljenja so prijetna in nobena stvar ne boli ali povzroča veliko bolečin. Ko se oglašate, boste deležni moje pozornosti z eno samo mislijo, — da se vas vsaj sproti k zdravju v najhitrejšem mogočem času. Ne odlašajte te stvari, temveč se oglašite takoj. — Pozneje se boste kljub temu oglašili. Zakaj ne sedaj? Nikake pristojbine za kon-sultacijo in preiskavo, če se zdravite pri meni.

Vaš jezik tolmáč.

DOKTOR COWDRICK CLEVELAND, O.
SPECIALIST

2047 E. 9. cesta. — 4. nadstropje. — Vzemite vpenjačo.

Uradne ure: — Vsaki dan: 9. jutraj do 8. večer. V nedeljah in praznikih le od 10. jutraj do 1. popoldne.

Zborovanje Narodne Napredne Stranke v Ljubljani

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Po pozdravnem govoru predsednika zborovanja ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja, je prvi govoril dr. Vekoslav Kukovec:

"Vsled razdelitve Avstrije na številne pokrajine nismo imeli obmejnih Slovencev dovolj prilike, stopiti v tesnejšo zvezo z Ljubljano in s tujakimi našimi somišljeniki. Vseeno pa smo bili vedno z vsemi svojimi čutili z vami, zavedajoč se, da je Ljubljana naša središče. Pa tudi potem, ko se izpolnejo naše želje po zedinjenju vseh Jugoslovancev na podlagi programa, izdelanega skupno z ostalimi dvema plemenoma jugoslovanskega naroda, nam je zamejena naša slovenska personalnost tako, da bo ostala Ljubljana tudi v bodoče naše središče, kjer bomo iskali vsi Slovenci vedno z zaupanjem pribežališče."

Nato izjavlja, da je štajerska narodna stranka zaključila, da se razpusti, kakor hitro se osnuje Jugoslovanska Demokratska Stranka, in pozivlja vse naprednjake na složno delo: "na ta način se bo naš narod afirmiral tudi pred inozemstvom."

Dr. Tavčar povdarja reforme N. N. S. in razlaga mačehansko postopanje vlade s Slovenci: en sam edini deželni predsednik je znal pravilno slovenski, na sodnji in v administraciji se konsekvntno provaja germanizacija. Govori o ustroju dunajske gosposke zbornice: "Ta gornja zbornica je kaj malo potrebna. (Vzkliki: Doli z njo!) Kljub temu, da se ta zbornica približuje egiptovski groblji, je vendar zakonodajni faktor, ki ima odločujočo besedo pri vsakem novem zakonu. Že pamet — da ne govorim o pravičnosti — bi morala privedi vlado do tega, da strogo pazi, da bi bili v gosposki zbornici zastopani vsi avstrijski narodi. Ali avstrijska gosposka zbornica je sestavljena tako, da imajo Nemci v njej dvetretjinsko večino, slovenski narod pa nima v njej niti enega svojega zastopnika. Vlada je postavila kot princip, da Slovence nima mesta v njej. (Kliči: Doli z njo!) Avstrijski židje so zastopani v njej, ni pa zastopani slovenski narod. Vlada nas niti toliko ne ceni, kakor lastnika "Neue Freie Presse" na Dunaju, ki je danes najuglednejši list na celnem kontinentu."

Zaradi tega opravičeno trdim, da bi bilo prišlo na jugu do deklaracijske politike, četudi bi ne bila izbruhnila vojna." (Odobrovanje.)

Opisal je nato trpljenje slovenskega naroda za časa vojne in nasilno germanizacijo. Na vsak način se mora preprečiti, da bi dospeli kulturni narodi še kdaj v take strahote, kakoršne mora prenašati sedanji rod. (Vzkliki: Splošni mir! Samoodločevanje! Živela Jugoslavija!)

Omenja gonjo proti slovenskim kulturnim ustanovam od strani vlade ter pravi, da je za pangermana "prva in največja napaka vsakega Slovence ta, da je bil sploh rojen. To je načelo, ki je pangermansko samo po sebi."

Govori o strašnih rekvizicijah, ki se vrše na Kranjskem: "Naša dežela ima še okroglo 210.000 glav goveje živine. Leta 1917 je bila Kranjska vojski (ker se ji je grozilo) namesto sločenih 45.000 komadov 58.000 glav goveje živine. Sedaj pa zahteva vojni komisar poleg določenih 45.000 komadov na leto še mesečno po 3000 glav skupaj toraj za leto 1918 celih 81.000 glav. Ko se je proti takim nemogočim zahtevam protestiralo pri ministru za prehrano grofu S. L. viju Taroneku, je ta brzojavno odgovoril: "Vse, kar zahteva vojni ministerstvo morate dati, ali pa bo nastopila vojna rekvizicija! Uradno pa je medtem ugotovljeno, da ima Kranjska v celoti samo še 210.000 repov goveje živine. Ako vzame vojna uprava s pomočjo poljedelskega ministra 81.000 repov, potem je neizogibno, da mora prenehati po vseh mestih, trgih in sploh po celi deželi vsako uživanje mesa... S tem bo tud postavljen križ na grob kranjske govedoreje."

Od deklaracije ne moremo več popustiti, izpolnitev deklaracije je najmanj, kar zahtevamo. In ako se nam preti, da nas bodo zopet pre dajali krvnikom, da nas bodo vlačili po sodnjah in tepli z bič, nas pošča to popolnoma hladne in mirne. Sodeljati ljudi ni nikaka umetnost in junaštvo. In ako je bilo streljanja in obešanja v Avstriji že mnogo preveč, se vendar ne bojimo in naj samo še enkrat pride nad nas. Pravijo, da je sladko umreti za domovino; gotovo pa ni ravno najmanjša čast umreti za svoj lastni narod. (Burno odobravanje.) — Slava našim mučeničkom! Samo to bi prosili našega ministrskega predsednika — pa naj je to sam Karl Herman Wolf! — da naj se pri svojih preganjanjih ozira na nas stare ljudi, ki imamo samo še malo življenja pred seboj in katerim je malo na tem, ako izkrenejo zadnjo iskro življenja iz naših trohnelih kosti. Pri teh govorih pa bomo vendar mislili: Kaj zato, ako pademo mi — narod bo vedno stal! (Dolgo in burno odobravanje.)

Poslane dr. Fran Novak: "Svetovna vojna je prebudila uspavane sile dokazala je istotako, da je načelo narodnosti in načelo demokracije temelj, brez katerega se ne more stvoriti in obdržati trajen in miren sporazum posameznih skupin ljudske zveze, narodov kakor tudi držav."

Slovenci, demokracije po svojem značaju, nismo nikoli obupali nad svojo bodočnostjo, ker nam je bilo jasno pred očmi, da bo do prej ali slej padle ne samo naše deželne meje, temveč tudi papirne meje, ki so nas ločile od naših bratov Hrvatov in Srbov. (Živelj!) Te umetne meje padajo, in tako se nam približuje boljša bodočnost, in ni več daleč čas, ko bomo vsi Jugoslovani zedinjeni in svoj gospodarji na zemlji svoje države V zadnji gorski vasi, med kmetičkim prebivalstvom, meščanstvom in delavstvom brez razlike so izšle manifestacije za jugoslovansko stvar. Manifestirale so za to idejo naše žene brez razlike slojev, ki si naj štejejo v čast, da se nahajajo med prvoborci za naše narodne pravice. Narodna napredna stranka je doživela zaradi tega sijajno satisfakcijo. Njeni zastopniki so vedno povdarjali, da je zedinjenje Jugoslovancev podlaga za boljšo bodočnost tudi za nas Slovence, in ker danes celokupni narod tako misli, smemo biti prepričani, da so šli in da hodijo naši predstavniki po pravi poti.

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne ozirajo se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnili vam bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specializist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-zarke, s katerimi morem videti skozi vas, kakor skozi steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri se nahajajo vse vrste domačih in inortranjih zdravil. Ne bodite boječi in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov slovit 606 za krvne bolezni in ozdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravil sem tišče slučajev oslabelosti, kožne bolezni, revmatizma, želodčne in jetrne bolezni, arbenje, mozele in vse kronične bolezni.

Zmerne cene.

Prof. Dr. H. G. BAER,

311 SMITHFIELD ST.,

PITTSBURGH, PA.

VAŽNO.—Odreži to in prinesi s seboj.

Zdravje
moč
in
krepost.

ZASTONJ

Zdravniška knjižica
Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove zrostavnim besedama o našem znanstvenem zdravljenju na domu za moše in žene, kateri trpe od akutnih in kroničnih bolezni, kakor so, nalezljive in podedovane bolezni; nečista in slaba kri; stare rane; boleznj kože; mozolji na obrazu in telu; padanje lasi; kronična bolezen grla; otekli, zapaljeni in nežni delovi; slaba, nervozna, onemogla kondicija; boleznj ledvice in mehurja, ter mnoge druge podobne bolezni in teškoče.

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih boleznj kakor so nerednosti želodca in jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in slšne teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdelca sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod črni, sramečljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna toga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do zdravja, moči in svežosti, da so zopet možje. Zaloga znanosti je in vsebuje navzete in podatke, katere bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

Dr. J. RUSSELL PRICE CO., S. 1050 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštuno pristo.

Ime .....

Stev. in ulica ali Box No. ....

Mesto .....

Država .....

Pri Jugoslovanih velja za sinove troimenega naroda načelo: Brat je mio, koje vere bio. Govorimo isti jezik v treh narečjih: slovensko se izliva v hrvatsko, ki se v govoru ne razlikuje od srbskega. Nismo bili mi oni, ki smo obstoječe razlike umetno povečali, temveč so nas hoteli drugi s tem še bolj razdelati.

Kakor nas spaja jezik, tako nas združuje skupno trpljenje v preteklosti. Vsi smo krvaveli v borbah proti Turkom, v najnovejšem času pa delimo usodo trpljenja pod nesrečnim dualizmom: Slovenci pod gospodarjem Nemcem, ki nam zožava naše meje, Hrvati in Srbi pa pod gospodstvom Madžarov... Nobene prilike nismo izpustili, da ne bi prožili rok eden drugemu. Trpljenje bratov Hrvatov in Srbov je bilo naše trpljenje, kakor je bilo trpljenje Slovencev trpljenje Hrvatov in Srbov.

Da preprečijo naše tesno zblizanje, kličejo to in onostran Litve na pomoč paragrafe. Ali ti glasovi nas ne plašijo, ker vemo, da ne smemo nikoli izdati svobode in bodočnosti svojega naroda. In danes živi v našem narodu globoko prepričanje, katerega nam ne bode nič čudež odzvel, da je naša rešitev zedinjenje s Hrvati in Srbi v svojem lastnem državnem teritoriju.

Tudi ekonomske koristi zahtevajo zedinjenje Jugoslovancev v eno državno celoto... Ko bomo imeli svojo lastno državo, kjer bomo mogli sami odločevati o trgovski in carinski politiki, ozirajoč se na naše specialne interese, se bomo povzdignili na ekonomsko višino, o kateri moremo danes komaj sanjati.

Tudi kulturno bomo mogli bolje napredovati.

Mi Slovenci smo navezani na zedinjenje s Hrvati in Srbi na samostojnem državnem teritoriju; rešiti moramo svoje bratske obmejne Slovence in upostaviti naše pravične in resnične meje. Pri tem tudi bratje Hrvati in Srbi ne smejo pozabiti, da smo mi njihova predstraža. Ako nas pritise, oslabi in odnese nemška poplava, tedaj bodo prišli na vrsto oni in nemška in madžarska ekspanzivna sila jih ne bo štedila. Zato je v interesu nas vseh, da čim prej dosežemo državno zedinjenje.

Troimeni narod mora postati nerazdružena celota, ker je ta celota naravna. Pustite reko, da teče po svoji naravni strugi, pa bo ugledila vsak kamen, odnesla bo s sabo vsako oviro: močna in silna bo postala naša zedinjena Jugoslavija. (Živela!)

Povdarja, da je majška deklaracija minimalni jugoslovanski program, naglašja zaveznitvo s Čehi v borbi za svobodo in zaključuje:

"Nihče od nas naj se ne boji. Naš ideal je, dati vsem poedinecem, kakor tudi vsem narodnim manjšinam sporazumno njihovo pravico do eksistence, Jugoslovani je mehak po svoji duši in mišljenju, ali za svojo staro pravdo, dragi bratje, smo pripravljeni dati svojo poslednjo kapljo krvi."

"Naj bo konec prepriom med narodi. Vsak narod naj živi po svoje." (Živo odobravanje.)

Dr. Karol Triller: "Ideja potrebe skupnega narodnega predstavnitva in ekselutivne se je rodila še pred majsko deklaracijo. Ono srepo preganjanje naše slovenske stvari pod grofom Stuerghom za prve dve leti vojne je dalo povod, da so se spontano ožje in tesnejše združile naše vrste in da se izvrši neko tiho zblizanje vseh častitih, resnično narodnih elementov brez ozira na to, h kateri stranki pripadajo. Neusmiljeno kaznovanje gotovih slovenskih uradnikov, profesorjev in učiteljev, dejstvo, da so bili tirani pred vojno sodnje, v ječe in v izgnanstvo poleg naprednjakov in pristaveh socialne demokracije tudi narodni duhovni, vse to nam je polagoma ulilo prepričanje, da hočejo vreči v skupni grob vse, kar je slovenskega in da nas more od narodne smrti rešiti samo složen in skupen odpor."

Navaja, da je bil dr. Krek za osnovanje Narodnega Sveta, v katerem bi imela vsaka stranka po enega zastopnika. Zatem se je rodil Jugoslovanski klub, ki je položil prve temelje skupnega delovanja. Skupno podlaga naj bode "borba za uresničenje jugoslovanske deklaracije", načelne protinosti strank se ne morejo zrušiti, toda treba je, da se podreje skupnemu idealu narodnega zedinjenja začasno vsi strankarski interesi. Prvo je zedinjenje, potem pa vse drugo. Na tej podlagi naj se osnuje Jugoslovanski Centralni Narodni Odbor.

"Slovenska ljudska stranka je pokazala veliko razumevanje za to misel ter jo je načelno že odobrila. Istotako tudi štajerska napredna stranka. Ne dvomim niti najmanj, da ne bi tudi v Trstu, na Gorškem in v Istri sprejeli te ideje navdušeno in da ne bi naš poziv našel v Dalmaciji pri vseh strankah, ki pristajajo na majško deklaracijo, najboljši odmev."

Način pridružitve z one strani Kolpe in Velebita bo potem stvar posebnega dogovora. Vsekakor bi bilo treba, po mojem mnenju, pozvati tudi jugoslovansko socialno demokracijo, ki se v resnici formalno še ni izrekla za deklaracijo, ali je natihoma odobrila njena glavna načela, to je narodno edinstvo in samoodločevanje."

Narodni Odbor mora biti v resnici inkarnacija soglasne narodne volje celokupnega naroda!" (Živo odobravanje.)

Dr. Ravnikar je v svojem govoru povdarjal popolno nerazumevanje, katero kažejo avstrijski državniki z ozirom na jugoslovansko

KANIBALI KOT NEMŠKI ČASTNIKI.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

S koncem iztočno-afriške kampanje, ki se je vršila v pričetku leta 1915, je izgubilo nemško cesarstvo nemško iztočno Afriko, eno najbogatejših prekomorskih posesti kajzerja.

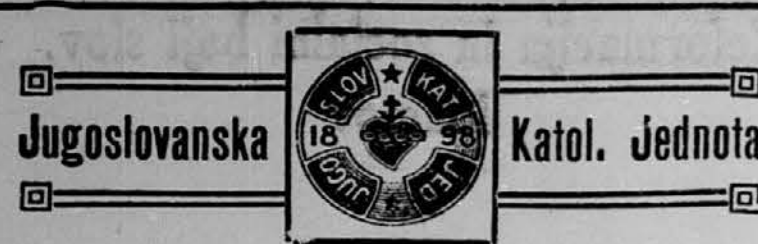
Ta kolonija, ki ima približno 620 milj obali ter meri 384.000 kvadratnih milj, je bila branjena od nekako 50.000 moč domačih čet, ki so bile izvanredno izurjene ter opremljene s strojnimi puškami.

in češko vprašanje. "Njihova politika je vrgla monarhijo na rob propasti."

"Ne bojimo se ni malo. Svoje mesto na solnem bomo dobili, kakor nam pripada po vseh naravnih zakonih, katere je vzel v zaščito in katere brani ves ostali kulturni svet."

Zavrača trditve ministrskega predsednika, da Čehi in Jugoslovani podaljšajo vojno.

"Zgodovina bo s krvavimi črkami opisala nas preganjane in tlačene, nas "Les Miserables". Ali se bo našel še kdo, ki nece razumeti našega klika po svobodi, klika, ki prihaja iz dna izmučenih duš? Glasno je odmeval v meni ta vzklík takoj po izbruhu vojne. Po ljubljanskih ulicah so se zbirali ljudje, vlekel se je sprevod tih in nem. Obkoljeval ga je gozd vojaških bajonetov. Bili so to naši primorski Sokoli, sedaj bledih, upadenih lic. Vse sloje si videl zastopane, od delavca do tovarnarja, učitelja, sodnika in advokata, kakor tudi duhovnike — vse je bilo demokratsko pomešano... Avstrijska vojska jih je gnala na ljubljanski grad. (Devet vrst zaplenjenih.)

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO Salls, Colo.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburg, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.

IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POBORTNINI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.

JOHN RUPNIK, S. B. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.

JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUODOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

FRANK ŠKRABEC, Stk. Yda. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

Vai dopisi, tikačoji se uradnih sadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednota, vse priložbe pa na predsednika potnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodi oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Tem četam je poveljevalo nekako 3000 nemških častnikov. Razven tega pa so imele čete tudi moderne artilerije, so zavzemale skoro nezavzete pozicije ter so se nahajale v posesti zadostno municije in provizij.

Vse, kar je ostalo sedaj od teh čet, je par majhnih oddelkov, ki so ušli iz kolonije, ko je slednja padla v roke sovražnika ter zbežali v divjo in gorato pokrajino v bližini se nahajajočega portugalskega ozemlja. Tam so zavzele te

Kljub temu, da gosta tropična vegetacija pokriva ta okraj, so te begunce preganjali nalik divjim zverem v džungli in njih neizogibna usoda je, kakor kaže, popolno iztrebljenje.

Prozjavka iz Londona, v kateri se poroča o operacijah v tem okraju, nekako sredi meseca aprila, kaže, da se angleške in portugalske čete ostro za petami onih, ki še vedno ustrajajo v odporu.

Nek nemški častnik, ki je pred kratkim padel v roke nekakega oddelka portugalskih čet, je povedal svojo povest o doživljajih, potem, ko se mu je posrečilo pobeigniti iz nemške iztočne Afrike na čelu oddelka askarijev ali domačini vojakov.

On in dva nadaljna nemška častnika sta se v družbi 22 askarijev skrila v tropičnem gozdu. Ko so njih zaloge živl pošle ter je pričelo primanjkovati tudi municije, so pričeli postajati domačini nepokorni in treba je bilo ustreliti tri imed njih. Položaj je dospel do svojega vrhca, ko je preostanek 19 askarijev napadel in premagal te tri evropske častnike. Oba tovariša preživelega nemškega častnika sta bila takoj usmrčena, nakar so ju domačini pojedli. On je videl grozno raztelesenje svojih tovarišev ter je ušel isti nosdi le radi tega, ker je trpel na mrzlici v času vstaje.

Nemški častnik je izjavil, da so vsi ti domači vojaki, ki so pozneje ubili in požrli njegova dva tovariša, zelo lojalno služili tekom cele iztočno afriške kampanje.

Tiskarna Glas Naroda

VSAAKOVSTNE TISKOVINE

IZVRŠUJE PO NIZKIH

CENAH.

DELO OKUSNO

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler se najstarejši slovenski zdravnik, specializist v Pittsburghu, ki ima 38-letno prakso v zdravljenju vseh možnih bolezni.

Nastupljanje krvi zdravi s glavnimi 606, ki ga je izumil dr. pri. Dr. Koler, ki imate močjo ali mahuške po selem, v grlu, tepevanje las, bolečine v kosteh, pridite in izšili vam bom kd. Na dakejte, ker ta bolezen se nalaga.

Vse naša bolniki ozdravim po skrivani metodi. Kakor hitro opazite, da vam preneha zdravje, ne dakejte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Krdovali ali vedno kilo ozdravim v 10 urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in krstu in vseh tudi pri puščanju vode, ozdravim s posebnostjo.

Revmatizem, vnanje, bolečine, tekočine, urbelne, škrofile in druge točne bolezni, ki nastanejo vseh naših krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 9. ure jutro do 5. sveder, v petek od 9. jutro do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. jutro do 5. popoldne.

Če pošljete na delo, pridite zastonj. — Ne pomislite tpe in šarlatani! Zdravim samo možke osebe.

ZAKRUHOM

POVEST.

Poljski spisal H. Sienkiewicz.

(Nadaljevanje.)

Predno si je zamogla Marica tem ogromnem "businessu" začeti, domisliti, kaj hoče Orlik storiti, ti poljska evetka lipniška? Kako vrget se je v vodo in začel plavati. Hipoma je zapazila v temi njegovo glavo in roke, razgrajajoče vodo v rodu — a Orlik je bil iz vrsten plavalec. Brzo ji je izginil izpred oči. Močan pred vodo ga je ovrnil v gibanju, kakor da ga ne kaj v tilnik tišči, toda žemetal se je vedno in se poganjati naprej. Ako bi se bil zamogel izogniti rodu, ako bi nemara prišel na drug prod, gotovo bi bil dospel k njej. Ali tako se je pomikal kljub vsem nadloveskim silam le polagoma naprej. Gosti rumenkasti valovi so mu čisto metali pene v oči, a on je čisto krepko dvignil glavo, nabral sape, uprl oči v daljavo, da bi videl, kje se nahaja ladja z bratci. Včasih ga je kak večji val vrget nazaj, včasih je povznesel navkrišku; oddihaval se je čedalje težavneje, čutil je že, da mu noge slabše. Pomislil si je: Ne priplovam! Toda šepetalo mu je nekaj na uho, kakor glas Maricinih Reči me! In tu je vnovič začel obupano greti s rokami razburjeno vodo. Obliže mu je bilo nemo, usta je zalivala voda, oči so se divje izbulile. Ko bi se vrnil znati bi se po rodu k splavu priplul, toda on na to ni mislil, ker svetloba ladje se mu je neprestano bližala.

In resnično se je pomikala tudi ladja k Orliku, nosena po ravno tem rodu, proti kateremu ni obplaval, s katerim se boril. Naglo je začutil, da so mu noge odveč, ne, ... Še nekoliko obupanih prebivov... ladja je bila že blizu. "Pomo, pomo!"

Poslednjo besedo je udušila v njem žve voda, ki se mu je zalila v grlo. Ponoril se je. Valovi so se mu zili čez glavo. Ladja je bila že tukaj. Ze sliši škrapotanje in pljuskanje vesel ob vodo; poslednjič se napne svoj glas in kliče na pomoč... Slišali so ga, kajti pljuskanje vesel je postalo hitreje. Toda Orlik se je potopil vnovič. Pograbil ga je močan vrtinec... Čez trenutek se je prikazalo še to in na valovih, potem se je samo ena roka še povznemala nad vodo, nato druga in naposled je izginil v kopolji.

Medtem je Marica sama na splavu z mrtvim očetom začudeno zela na oddaljeno luč.

"Kdo je nesel svetlobo k nji..." Že je ugledala ladjo z nekolikoimi vesli, ki so se pri blesku ognja gibale kakor rdeče noge velikega hrošča. Marica je počela obupno kričati.

"Hej, Smith!" oglasil se je angleški nek glas. "Naj me obesijo, ako ne čujem klica na pomoč!"

Evo, ravno kar ga zopet slišim... jez trenutek se prenese močne roke Marice v resnični čoln, toda Orlika v tem čolnu ni bilo.

IV.

Čez dva meseca potem je izšla Marica iz bolnišnice v Little Rocku in za denarje, ki so jih dobri ljudje nabrali, se je popeljala v New York.

Toda teh novcev ni bilo dosti. Nekoliko pota je morala storiti peš, v nadalje pa je, nančivši se pri nekem angleški, izprošila si je železniških sprevodnikov, da so jo jemali s seboj zastoj. Mnogo ljudi ji se je usmili in nesrečne, bolne, slabotne dekline z velikimi modrimi očmi, bolj podobne žve senči, nego človeški postavi; mnogi se jih je usmili beravice, prosilce s solzami milosrdja. Ljudje je niso že proganjali tako, kot življenje in neja usoda. Kaj bi si imela v tem ameriškem vrtinec, v

"Saj sem ta gospica jaz, Jakob, in obljubo, kakor vidiš, sem ti držala. Kaj me mari ne poznaš, Jakob...?"

Nesrečna Marica ni dobila vročnice, pač pa je — zblaznela. Od tega dne je prihajala dan za dnem k pristaji — iskat svojega ljubljenega Jakoba. Ljudje so se je že privadili, dajali ji milosrdje. Ona se je pokorno zahvaljevala, smehljaje se kakor dete.

To je trajalo dva meseca. Enkrat pa ni prišla k pristaji, od te dobe je ni več ni videl. Samo v novinah je bilo čitati drugi dan poročilo, da se je pri bregu prisrje našlo mrtvo truplo dekleta, neznanega imena in pokolenja.

Tako je šla uboga Marica s svojim očetom za kruhom.

(Konec.)

Povest o špijonih

WALTER BOWIE, — ŠPIJON KONFEDERACIJE.

Waring posestvo ob bregu Patuxent reke je bilo eno izmed najboljših posestev v dolinem Maryland, John H. Waring, lastnik, je bil moč obširnega krajevnega npliva. Njegove tri hčere pa so slovele kot najlepše dekleta v okolici.

Nekega mračnega jutra v poltu leta 1863 je skupina preževih mož opazovala hišo iz grmičevja ter debelega drevja. Celo noč je ležala ta skupina tam, z napetimi pištolami, pozornimi očmi in vedno skrajno pozorna.

Skupina je obstajala iz detektivov Tajne službe Združenih držav. Čakali pa so na moža, ki se jim je znal izogniti skozi mesece na moža, katerega so končno zasledili pri Waring posestvu.

Predmet njih pozornosti in iskanje je bil drzen, mlad človek iz Marylanda, — Walter Bowie po imenu, — nečak onega pionirja, ki je bil izumil znani Bowie nož.

Od prvega pričetka Državljanske vojne je bil mladi Walter Bowie trn v peti mladi vlade. Bil je špijon konfederiranih ter kot tak vpisan v sezname Konfederacije.

V sebi je združeval drzen pogum z veliko prebrisanošjo in kot je vse kazalo, je bil ta človek tudi deležen sreče ki ga ni nikdar zapustila. Zopet in zopet se mu je posrečilo priti skozi najbolj skrbno zavarovane črte ter prinesiti na jug sporočila največje važnosti.

Izkazal se je kot nedosegljivega. Bowie pa je bil še več kot navaden špijon. Svoj prosti čas je uporabil za to, da je nabiral po južnem Maryland rekrute za Konfederacijo. Marsikaterega, ki se je obotavljal ali bal, je s prigovarjanjem ali grožnjami spravil v vrste konfederiranih.

Svoj čas pa je uporabil tudi za to, da se je boril v vrstah Mosby guerilla kavalarije ter se vdeleževal plenjenj unijskih voz in skladišč po deželi.

V splošnem in celoti je bil Bowie prava nadlega za Združene države, — nadlega in tudi pretaja. S špijoniranjem, pohodi, rekrutiranjem in boji je bil ob vsakem času vsepovsod ter napravil neizmerno veliko škodo za unijsko stvar.

Konečno, v poltu leta 1863, ga je Tajna služba Združenih držav zasledila v Waring hiši. Ker se je balo, da bo morda Bowie usel tekom konfuzije ob priliki kakega napada na hišo, so čakali detektivni celo noč, da se ga polastijo v slučajni, da bi skušali pobegniti.

On pa ni prišel iz hiše. Nikakega znaka ni bilo o njem. Edina oseba, ki je zapustila hišo v onem zgodnjem uri, je bila raztrgana stara črnka, ki je rasla proti reki ter nosila na glavi velik ferbas s perilom.

Eden izmed detektivov je stopil izza nekega drevesa ter se približal stari črnki z vprašanjem, če imajo v hiši kaj gostov. Ona pa je bila videti kot napol bežasta in napol prestrašena in vsled tega ni mogel dobiti detektiv od nje nika-

ke informacije, ki bi bila kaj vredna.

Črnka pa je odšla naprej proti bregu reke. Minuto pozneje pa je bilo čuti udarjanje konjskih kopit. Navzdol po daljni cesti je galopiral konj, ki je bil celo noč skrit v goščavi ob bregu reke. Na njegovem hrbtu pa je sedela napol blazna črnka.

Tedaj in šele tedaj so presenečeni uradniki Tajne službe spoznali, kako zelo se jih je varalo, kajti "črnka", ki je pobegnula, ni bil nihče drugi kot Walter Bowie.

Hčerke Mr. Waringa so čule o straži, ki je razpostavljena krog posestva ter so našle svoje goste tako mojstrski, da je mogel prevarati celo najbolj bistroglednega izmed detektivov.

Tako je bilo vnovič treba priti s trdnopolnim lovom. Lov je trajal mesece in mesec, a Bowie je se je vedno posrečilo splaziti se skozi mrežo Tajne službe v trenutku, ko se je domnevalo, da je najbolj varno ovjta krog njega.

Konečno, v pozni jeseni, je prišel neki unijski trgovec s poročilom, da je bila njegova trgovina v bližini Booneville oropana v prejšnji noči od Bowieja in njegovih ljudi.

Oddelek kavalarije in mož Tajne službe je takoj odjahal proti Booneville, obkolil taborišče maroderev ter otvoril ogenj. Pri prvi salvi je padel Bowie mrtav na tla.

Veliko žitno skladišče.

V kratkem se bo pričelo v Milwaukee, Wis., z zidanjem novega žitnega skladišča, ki bo stalo čez en milijon dolarjev. Družba Stratton Laidish je izgotovila načrte za stavbo in misli v nekaj tednih pričeti z delom. Omenjena družba je prevzela tudi eno poslopje od American Malting Co. To poslopje bo predelano v moderni mlin, v katerem se bo semlele dnevno 2500 sodov žita.

Ogromni dobiček.

The General Chemical Company v New Yorku je podala davčnim oblastim račune za prve tri mesece tekočega leta. Isti znaša 2 milijona 4 tisoč 179 dolarjev. Od tega plača družba skupno 750 tisoč dolarjev davka, nakar se ostane gospodi eden in četrt milijona dolarjev za tri mesece. Lep dobiček!

VABILO H KONCERTU,

ki ga priredi Slov. pevski in tamburaški zbor "LIRA"

v Chicagi, Ill., v American-Bohemian dvorani, Laflin & W. 18. St., v nedeljo dne 12. maja 1918.

Začetek točno ob dveh popoldne.

Vspored:

1. Pozdravni govor, g. Frank Zajc. — 2. "The Star Spangled Banner", F. Key, udarja slov. tamb. zbor "Lira". — 3. "Ujete ga ptika tožba", Simon Gregorič, mešani zbor, poje slov. pevsko društvo "Ljubljanič", Waukegan, Ill. — 4. "Olevette", F. A. Meyers, udarja slov. tamb. zbor "Lira". — 5. "Mladostni ni", J. Laharnar, mešani zbor, poje slov. pev. zbor "Lira". — 6. "Pri zibelci", K. Mašek, moški zbor, poje slov. pev. dr. "Slovani", S. Chicago, Ill. — 7. "Divja rožica", H. Volarič, dvospev, ga. L. Nemančič in gđe. E. Koenig. — 8. "Slovo", Josip Kocjančič, moški zbor, poje slov. pev. zbor "Sava", Chicago, Ill. — 9. "Čas", Simon Gregorič, deklamira gđe. E. U. Jorga. — 10. "Na poljani", Dragotin Kette, moški zbor, poje slov. pev. društvo "Ljubljanič", Waukegan, Ill. — 11. "H Trovatore", G. Verdi, udarja slov. tamb. zbor "Lira". — 12. Šesterospev in zbor od "Lucia di Lammermoor" v slov. prevodu, G. Donizette, mešani zbor, poje slov. pevski zbor "Lira". — 13. "Rožica", Ant. Medved, četverospev, poje odsek slov. zbora "Ljubljanič", Waukegan, Ill. — 14. "Poljub", L. Ardit, samospev, poje ga. L. Nemančič. — 15. "Večerna", Beethoven, moški zbor, poje slov. pev. zbor "Lira". — 16. Prosta zabava: ples; šaljiva pošta.

Glasovir igra ga. Mary Muha. Za zabavo in postrežbo bo v polni meri skrbjeno, torej pričakuje kar najštevilnejše vdeležbe. Odbor društva "Lira".

ROJAKI NALOŽITE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

MRTVO MORJE SEDAJ V RO. KAH ANGLEŽEV.

Če se govori o kontroli morja, je postalo eno teh — namreč slavno Mrtvo morje — angleška last izza zavzetja Jeruzalema, katero mesto se nahaja v bližini obali tega morja.

Mrtvo morje, kojega glavni dotok je reka Jordan, pa ni ničesar drugega kot slano jezero, veliko manjše po obsegu kot pa je Great Salt Lake v državi Utah.

Dolgo je le 47 milj ter široko 9 milj in pol, dasiravno znaša globina časih 1272 čevljev, ker se namreč jezero nahaja v velikanski zemeljski razpoki. Površina Mrtvega morja je četrtil milije nižja kot pa ona Sredozemskega morja ter nima Mrtvo morje nobenega odтока.

Kaj se godi vsprito vseh teh okoliščin. Povsem naravno se nahaja sol, katero sesa voda iz skalovja. Voda Mrtvega morja je tako prnastena s soljo, da ne more živeti v njem nobena riba.

Kljub temu pa pogled na morje ni povsem brez mikavnosti. Nasprotno je to morje eno najkрасnejših vodnih površin na svetu. Barva vode je namreč modra kot safir in celo jezero obdajajo gore, ki so prav posebno slikovite.

Čudovita novost!

Kamera premikajočih slik

Samo \$4.75 kamera in film.

S to kamero morete kazati premikajoče slike v svojem stanovanju. Ni vam treba biti posebno izvešan, da operirate s to pripravo, kajti to more delati vsak otrok. Tudi ni treba prav močne električne luči. Vso opremo k stroju damo zastonj; ravno tako tudi 8 filmov, ki so taki, kakoršne vidite v gledališčih za premikajoče slike. S to kamero po-šljemo tudi tiskano navodilo. Se enkrat povdarjamo, da ta kamera kaže premikajoče slike. Take kamere, kot ta, se prodajajo povsod po \$10.00, mi pa jo prodajamo po nizki ceni \$4.75, poleg tega pa še dobite zastonj 8 filmov s 400 slikami. Filmi imajo različne slike, namreč: žalostne, ljubzenske in vojske, slike iz vojne itd. Ako jih želite kaj več, imamo jih vedno v zalogi nad 250 vrst. Nikakor ne zahtevamo denarja naprej — pošljite nam samo 25 centov v znakah ali denarjev — ostane nam bodele plačali potem, ko prejmete pošiljatev. Pišite nam takoj na naslov:

ROYAL SALES COMPANY,

Dept. 171

1015 West Huron St.,

CHICAGO, ILLINOIS.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True trans-act'n filed with the master at New York, N. Y. on May 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Čistite temeljito.

Električni Vacuum čistilec je edina priprava, s katero se odstrani ves prah iz karpeta, zagrinjal in tapet, ne da bi se razpršil po zraku. Izvleče globoko ležeči prah, katerega ne doseže krtača.

Povpspešite svoje čiščenje s tem, da kupite še danes ta čudovit pripomoček. V naših zalogah lahko vidite vsa kovrstna izdelke.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway	124 West 42d Street	362 East 149th Street
126 Delancey Street	151 East 86th Street	All Show Rooms
10 Irving Place	15 East 125th Street	open until midnight

Severno od Mrtvega morja teče reka Jordan, ki sega v Galilejsko jezero, ki je tudi znano pod imenom Tiberijsko jezero. To jezero je dolgo čimajst milij ter široko osem milj. ima svoj odtok ter je vsled tega tudi napolnjeno s sladko vodo.

EAT CORN SAVE WHEAT

Zelo koristne stvari, — med njimi boste našli več takih, ki jih nujno potrebujete.

V zalogi imam, poskrbljen ter razpošiljam širom Združenih držav zelo koristna naravna sredstva in pripomočke, kakor: sladno ječmenovo kavo, arnika, brinjevo olje, encijan, grško seno, hvošč, lipov cvet, lapuh, tavnenorže, vinska ruta, ter druge enake stvari ki so obširno opisane v knjigi "Domáci zdravnik" in se uporabljajo zelo uspešno po celem svetu.

Potem imam tudi raznovrstne dišave, ki se priporočajo v knjigah "Dobra kuharica" in "Slovenska kuharica", in se potrebujejo za pri

